

Svar på skriftligt spörsmål SSS 272/2020 rd

Svar på skriftligt spörsmål om oklarheter i Försörjningsberedskapscentralens upphandlingsprocess gällande beställning av skyddsutrustning från Kina, arbets- och näringsministeriets tillsynsansvar och iakttagande av lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen i Finland

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 272/2020 rd undertecknat av riksdagsledamot Arja Juvonen /saf:

Vilka åtgärder vidtar regeringen för att utreda Försörjningsberedskapscentralens agerande gällande upphandlingsprocessen av skyddsutrustning beställd från Kina,

hur övervakar arbets- och näringsministeriet Försörjningsberedskapscentralens verksamhet,

vilka ekonomiska förluster orsakas Finland av upphandlingsprocessen, ifall produkternas kvalitet inte motsvarar det som beställts,

hur ämnar Finland reklamera Kina för den felaktiga skyddsutrustningen,

hur har lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen verkställts i Finland i regeringens tycke och

är regeringen medveten om huruvida annat beställt material för bekämpning av coronaepidemin fortfarande är på kommande från världen till Finland, och hur har upphandlingsprocessen för dem genomförts?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt Statsrådets arbetsfördelning ansvarar arbetsministern för att Försörjningsberedskapscentralens styrning och tillsyn har arrangerats korrekt. Ministern ansvarar inte för Försörjningsberedskapscentralens operativa verksamhet, till exempel upphandlingar, och varken ministeriet eller ministern fattar beslut i enskilda frågor. Försörjningsberedskapscentralen leds av dess styrelse och verkställande direktör. Bristerna i Försörjningsberedskapscentralens verksamhet har omedelbart ägnats tillbörlig uppmärksamhet efter att ministeriet fått vetskap om dem, och korrigerande åtgärder har vidtagits inom ramarna för ministeriets befogenheter att styra och övervaka verksamheten.

Arbetsministern krävde omedelbart en utredning av Försörjningsberedskapscentralen i fråga om oklarheterna kring Försörjningsberedskapscentralens affärstransaktioner, efter att ha informerats

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 272/2020 rd

om saken torsdagen 9.4.2020. Försörjningsberedskapscentralens styrelse skickade 14.4.2020 utredningen till arbets- och näringsministeriet avseende Försörjningsberedskapscentralens upphandling av skyddsutrustning, samt en separat utredning utförd av KPMG.

Enligt utredningen har Försörjningsberedskapscentralens operativa ledning vid verkställandet av stödbegäran i betydande mån och upprepade gånger avvikit från upphandlingslagen och från de anvisningar som meddelas i Försörjningsberedskapscentralens arbetsordning och ekonomistadga. Riskexponeringen hade inte granskats i tillräckligt stor omfattning med tanke på de rådande exceptionella omständigheterna. Försörjningsberedskapscentralen har börjat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att minimera skadorna orsakade av dessa affärstransaktioner. Bland dessa ingår hävning av köpet och sänkning av köpesumman.

Försörjningsberedskapscentralens styrelse har utifrån KPMG:s utredning fastställt noggrannare upphandlingsanvisningar för upphandlingar som gäller coronavirusläget. Under undantagstillstånd, då riskerna är särskilt stora, gäller det att fästa mer uppmärksamhet än normalt vid adekvat hantering av riskerna vid upphandlingar, bland annat vid bakgrundskontrollen i fråga om leverantörer och vid transparensen av Försörjningsberedskapscentralens interna processer. Därtill säkerställer Försörjningsberedskapscentralen även att den vid brådskande upphandlingar genomför tillräckligt omfattande utredningar av riskerna hos motparten. Försörjningsberedskapscentralens styrelse har också beslutat att centralen omedelbart köper in en inspektör för internkontroll och en chef för interkontroll som arbetar i organisationen tillsvidare.

Med anledning av bristerna som uppdragats i upphandlingen av skyddsutrustning har Försörjningsberedskapscentralens verkställande direktör Tomi Lounema avgått från sin tjänst fredagen den 10 april 2020.

Aktuell information om när skyddsutrustningen som Försörjningsberedskapscentralen beställt anländer till Finland finns på Försörjningsberedskapscentralens webbplats. Utrikesministeriet hjälper med tullning och andra formaliteter på plats i Kina.

Försörjningsberedskapscentralens styrelse och Janne Känkänen, som utnämnts till ställföreträdande verkställande direktör, har inlett de åtgärder för att korrigera bristerna i upphandlingsorganisation som krävs för att säkra Försörjningsberedskapscentralens verksamhetsförmåga och trovärdighet.

Helsingfors 28.4.2020

Arbetsminister Tuula Haatainen